

Voorstel aan : Gemeenteraad van 30 juni 2014
Nummer : 43
Onderwerp : Besluit over opgelegde geheimhouding
Bijlage(n) : 1. Overzicht op te heffen geheimhouding (openbaar)
2. Overzicht geheimhouding (openbaar)
3. Geheime bijlage 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding' (geheim)
4. Concept raadsbesluit

Samenvatting : Op grond van de Gemeentewet mogen college en gemeenteraad geheimhouding opleggen op bepaalde documenten en verslagen. Wanneer de raad de opgelegde geheimhouding heeft bekrachtigd, kan deze opgelegde geheimhouding alleen worden opgeheven door de gemeenteraad zelf. In bijgaand raadsvoorstel adviseren wij u welke geheimhouding op documenten en verslagen u kunt opheffen, en welke u beter in stand kunt houden.

Voorgestelde beslissing : Besluiten om:

1. De geheimhouding op te heffen op de documenten en verslagen zoals aangegeven in het '*Overzicht op te heffen geheimhouding*'.
2. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet in stand te houden c.q. op te leggen op de onderwerpen, documenten en verslagen zoals aangegeven in het '*Overzicht geheimhouding*'.
3. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet op te leggen op de verslagen van besloten raadsvergaderingen (d.d. 20-03-2012 en 21-05-2012).
4. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet te bekrachtigen op de geheime bijlage 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding'.
5. Twee keer per jaar, in dezelfde besloten raadscommissie waarin de 'stavaza projecten en grexen' wordt behandeld, het '*Overzicht geheimhouding*' inhoudelijk te bespreken. Daarbij wordt geadviseerd welke geheimhouding opgeheven kan worden.

Inhoud

Uw raad heeft gevraagd om informatie omtrent de door de raad opgelegde of bekrachtigde geheimhoudingen. Daarbij is de wens uitgesproken om zoveel mogelijk de geheimhouding op te heffen. In dit raadsvoorstel geven wij u advies over het al dan niet opheffen of in stand houden van deze geheimhouding.

Gemeentewet en geheimhouding

In de afgelopen raadsperiode 2010-2014 heeft u op grond van de Gemeentewet (artikel 23) enkele malen in beslotenheid vergaderd. Tevens heeft u in een beperkt aantal gevallen geheimhouding op stukken opgelegd (artikel 25).

- Artikel 23 biedt uw raad een grondslag om een besloten raadsvergadering te houden, waarvan het verslag niet openbaar wordt gemaakt.
- Artikel 25 biedt uw raad een grondslag om geheimhouding op te leggen omtrent het in een besloten vergadering behandelde, en omtrent de inhoud van stukken die aan de raad worden overgelegd.
- Artikel 86 is een variant van artikel 25, maar ziet op een raadscommissie.

Omdat de gemeenteraad geheimhouding oplegt, geldt deze totdat de raad die opheft. U heeft het college verzocht een overzicht op te stellen, dat inzicht geeft en eventueel opheffing van geheimhouding bewerkstelligt. Hiertoe is door ons college dit advies voorbereid met daarbij drie bijlagen namelijk twee overzichten en een uitleg van de opgelegde geheimhouding per onderwerp tussen 2010 en heden.

De bijlagen zijn:

- bijlage 1: 'Overzicht op te heffen geheimhouding', waarin staat op welke onderwerpen geheimhouding naar de mening van ons college kan worden opgeheven.
- bijlage 2: 'Overzicht geheimhouding', waarin de onderwerpen, documenten en verslagen staan waarop wij u adviseren geheimhouding in stand te houden of geheimhouding op te leggen.
- bijlage 3 (geheim): 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding', waarin u als raad inzage krijgt in de specifieke redenen waarom het volgens ons college beter is geheimhouding op bepaalde onderwerpen in stand te houden of op te leggen.

Algemene overwegingen bij geheimhouding

Ook een publiekrechtelijke rechtspersoon moet de mogelijkheid hebben zich achter gesloten deuren te beraden, of stukken – in eerste instantie – niet openbaar te hoeven maken. Dit zodat een goed proces gevolgd kan worden, waarin de eigen positiebepaling tot stand komt. Vaak speelt dit in onderhandelingen, waarbij de publieke rechtspersoon zich begeeft op de 'markt'. Daarbij worden meestal zaken gedaan met (op winst gerichte) private partijen, jegens wie de publieke rechtspersoon zich een positie in moet kunnen innemen.

Hoewel het de bedoeling is dat het bestuur van publieke rechtspersonen zoveel mogelijk in het openbaar plaatsvindt, is dit in onderhavige gevallen niet altijd goed mogelijk, omdat daarmee de nog volgende onderhandelingen te zeer zouden worden beïnvloed. Om de raad zo goed mogelijk te informeren heeft de Gemeentewet instrumenten ontwikkeld die er voor kunnen zorgen dat toch alle stukken al in een vroeg stadium naar de raad kunnen, weliswaar onder geheimhouding.

Een andere mogelijkheid is om de raad achter gesloten deuren bij te praten, tijdens een mondelinge behandeling. Als de raad hiertoe besluit – meestal aan het begin van de vergadering – biedt dit individuele raadsleden en andere inbrengers de gelegenheid om zonder vrees dat dit naar buiten komt te discussiëren en informatie uit te wisselen. Het is dan ook in beginsel niet mogelijk om later op dit besluit terug te komen. Dat zou in strijd zijn met de strekking van de regeling. Ook wordt een apart verslag opgesteld waarop – zo adviseert men – apart nog geheimhouding kan worden opgelegd.

Argumentie bij geheimhouding stavaza projecten, grexen en financieringen

Algemeen wordt aangenomen dat ook de financiële en economische belangen van publiekrechtelijke rechtspersonen beschermd moeten kunnen worden. Dit speelt bijvoorbeeld bij grondexploitaties van de gemeente zelf, maar ook vaak bij publiekprivate samenwerkingsverbanden.

Dat publiekrechtelijke rechtspersonen optredend in het openbaar bestuur daarom bepaalde stukken geheim kunnen houden is onder meer erkend in de parlementaire totstandkomingsgeschiedenis van de Wet openbaarheid van bestuur. In de memorie van toelichting staat dat een gerechtvaardigd beroep op geheimhouding van kostenramingen kan worden gedaan, waar economische of financiële belangen mee gemoeid gaan.¹

In het Handboek openbaarheid van bestuur staat naast voorgaande verwijzing ook dat over de publiekprivate samenwerking:

“naast aanbesteding vaak een beroep wordt gedaan op artikel 10, tweede lid, onder b, van de Wob bij de ontwikkeling door de overheid van gronden, bijvoorbeeld woningbouw of een bedrijventerrein. Vaak worden daartoe overeenkomsten gesloten met private ontwikkelaars gesloten, al dan niet in de vorm van een publiek/private samenwerkingsconstructie. Daaraan gaat vaak een openbare inschrijving vooraf.”²

Onlangs is door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigd dat geheimhouding van een grondexploitatie gerechtvaardigd was waarin verwachte grondopbrengsten, verwervingprijzen en dergelijke stonden, in een zaak waarin door een burger is verzocht tot openbaarmaking (op grond van de Wob).³

Advies/voorstel

1. De geheimhouding op te heffen op de documenten en verslagen zoals aangegeven in het *'Overzicht op te heffen geheimhouding'*.
2. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet in stand te houden c.q. op te leggen op de onderwerpen, documenten en verslagen zoals aangegeven in het *'Overzicht geheimhouding'*.
3. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet op te leggen op de verslagen van besloten raadsvergaderingen (d.d. 20-03-2012 en 21-05-2012).
4. Geheimhouding ex artikel 25 Gemeentewet te bekrachtigen op de geheime bijlage 'Specifieke uitleg en argumentatie geheimhouding'.
5. Twee keer per jaar, in dezelfde besloten raadscommissie waarin de 'stavaza projecten en grexen' wordt behandeld, het *'Overzicht geheimhouding'* inhoudelijk te bespreken. Daarbij wordt geadviseerd welke geheimhouding opgeheven kan worden.

Haren, 16 juni 2014

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester

¹ MvT Wob, *Kamerstukken II 1986/87*, 19 859, nr. 3. P. 35.

² E.J. Daalder, *Handboek openbaarheid van bestuur*, Boom, Den Haag: 2011.

³ ABRvS 18 februari 2009, AB 2009, 171 met noot P.J. Stolk & BR 2009, 98 met noot M. Fokkema.